

Predpisi občinskih ljudskih odborov

124

OBČINA GROSUPLJE

Popravek

V Odloku o uvedbi občinske doka-
klade od dohodkov od kmetijstva,
samostojnih poklicev in od premo-
ženj ObLO Grosuplje, ki je bil ob-
javljen v »Glasniku« št. 45 od 11. ju-
nija 1957, mora biti v besedilu 1. čle-
na namesto besede »dohodnino« be-
seda »dohodek«.

125

OBČINA LOŠKA DOLINA

Na podlagi 2. odstavka 15. ter
2. točke 50. člena Zakona o občin-
skih ljudskih odborih (Ur. list LRS
št. 19/52), v zvezi s 3. členom Ured-
be o pravicah ljudskih odborov, da
lahko predpisujejo takse in pro-
metni davek (Ur. list FLRJ št. 19/53
in 24/55) ter 2. členom priloge I/A-
1/b-XX Zakona o pristojnostih ob-
činskih in okrajnih ljudskih od-
borov (Ur. list FLRJ št. 34/55) in
predpisi odloka o najvišji stopnji
turistične takse v LRS (Ur. list LRS
št. 16/56), po predhodni pritrdivi
OLO Ljubljana na seji okrajnega
zboru in zboru proizvajalcev dne
19/4-1957 je Občinski ljudski odbor
Loška dolina na svoji 14. seji dne
9. junija 1957 sprejel sklep o spre-
membi odloka o pobiranju turistične
takse na območju občine Loška do-
lina, ki je bil objavljen v »Glas-
niku« OLO Ljubljana št. 82 tako,
da se njegovo prečiščeno besedilo
glasi:

ODLOK

o pobiranju turistične takse na
območju občine Loška dolina

1. člen

S tem odlokom se predpisuje tu-
ristična taksa za osebe, ki prenoču-
jejo kot turisti na območju občine
Loška dolina.

2. člen

Za turista se smatra vsakdo, ki
nima na območju občine svojega
stalnega bivališča in prenočuje vsaj
enkrat v obratih in drugih preno-
čiščih, navedenih v 1. odstavku
4. člena tega odloka.

3. člen

Turistična taksa se pobira od
nočnin.

4. člen

Turistično takso so dolžni plače-
vati turisti, ki prenočujejo v držav-
nem, zadržnem ali zasebnem gos-
tišču oziroma gostinskem podjetju,
v dijaških domovih in internatih
ali v registrirani turistični sobi proti
plačilu ustrezne nočnine, in sicer:

a) v času od 1. julija do 31. av-
gusta v gostiščih in gostilnah, v dru-
gih prenočiščih, sobah, ki jih od-
dajajo zasebniki, v internatih, šolah
in podobno, v znesku 20 din od noči,
b) v ostalem času 10 din od noči.

3. člen

Turistično takso so dolžna pobir-
rati podjetja oziroma zasebniki isto-
časno z nočnino in jo odvajati do
vsakega 3. v mesecu za nazaj Ob-
činskemu ljudskemu odboru v me-
sečnem obračunu.

6. člen

Dohodke od turistične takse upo-
rabi Občinski ljudski odbor za po-
speševanje turizma.

Z občinskim proračunom se do-
hodki od turistične takse lahko v
celoti prepustijo krajevnemu turi-
stičnemu društvu, da jih uporabi
za izvršitev svojega delovnega pro-
grama.

7. člen

Ta odlok velja od dneva objave
v »Glasniku«, uradnem glasilu OLO
Ljubljana.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora
Janez Zigmund l. r.

126

Na podlagi 1. odstavka 15. in 50.
člena Zakona o občinskih ljudskih
odborih (Ur. list LRS št. 19/52), 2.
točke 24. člena Statuta občine Loška
dolina ter 2. odstavka 224. člena in
3. odstavka 242. člena Zakona o
splošnem upravnem postopku (Ur.
list FLRJ št. 52/56), izdaja Občinski
ljudski odbor Loška dolina na 14.
seji dne 9. junija 1957

ODLOK

o podeljevanju socialnih podpor

1. člen

V skrbi za socialno varstvo ljudi
daje občinski ljudski odbor socialno
ogroženim osebam socialne podpore
v okviru za to namenjenih prora-
čunskih sredstev.

2. člen

Socialne podpore se dajejo ose-
bam, ki stalno bivajo na območju
občine in so dela nezmožne in ne-
preskrbljene.

Za dela nezmožne in nepreskrb-
ljene osebe se smatrajo vse osebe,
ki se ne morejo preživljati zaradi
mladoletnosti, starosti, telesnih in
duševnih hib, težjih bolezni, zlasti
tuberkuloznih, zaradi oskrbe nedo-
raslih otrok in zaradi študija, pa ni-
majo ne premoženja ali dohodkov,
s katerimi bi se mogli preživljati,
niti svojcev, ki bi jih bili po zako-
nu, pogodbi ali oporoki dolžni pre-
življati.

3. člen

Socialne podpore so:

- a) stalne,
- b)časne,
- c) enkratne in
- d) dijaške.

Pravica do stalne,časne in di-
jaške podpore teče od prvega dne
v naslednjem mesecu, ko je bila
podpora dovoljena in preneha s pr-
vim dnem naslednjega meseca, ko
so odpadli pogoji za opravičenost.
Svet za socialno skrbstvo lahko
sklene tudi drugače, upoštevajoč
potrebe in okolnosti.

4. člen

Stalna podpora se daje onim ose-
bam, ki so trajno dela nezmožne in
nepreskrbljene ter znaša upoštevaje
naravo socialne ogroženosti, meseč-
no največ 4000 din, vendar ta meja
ni obvezna za posebno težke pri-
mere. Izjemoma od tega se lahko
dodeli podpora tudi osebam, ki žive
v skupnem gospodinjstvu s svojci,
ki so po zakonu dolžni skrbeti za-
nje, takrat, kadar povprečni doho-
dek na posameznega člana družine
v skupnem gospodinjstvu ali gospo-
darstvu ne presega zneska 4000 din.

Osebam, ki žive v domovih one-
moglih in podobno, se določi pre-
živnina v višini oskrbovalnine v teh
domovih. Upokojevcem, ki so v do-
movih, se lahko v okviru možnosti
doplača razlika od pokojnine do
oskrbovalnine.

Pogoje je treba dokazati s po-
trebnimi listinami.

5. člen

Začasno socialno podporo morejo
prejemati osebe, ki so zaradi smrti,
bolezni, nesreče, zdravstvenih in
drugih okoliščin socialno ogrožene
in se ne morejo preživljati z lastni-
mi dohodki.

Začasna podpora znaša mesečno
največ 5000 din, vendar ta meja za
posebno težke primere ni obvezna.

6. člen

Enkratna podpora znaša 8000 din
in se more dati izjemoma osebam,
ki so potrebne enkratne pomoči za-
radi nesreče, smrti, bolezni, plačila
nujnih stroškov pogreba, plačila vo-
zovnice in preživljanja na povratku
v domačo občino ter za nabavo
ozimnice socialno ogrožene družine.

7. člen

Dijaške podpore lahko prejemajo
učenci osnovnih šol, nižjih gimna-
zij in vajenci v gospodarstvu ter
dijaki višjih gimnazij in strokovnih
šol.

Dijaške podpore se dajejo le
otrokom padlih borcev NOV in
žrtvam fašističnega nasilja ter otro-
kom socialno ogroženih družin, upo-
števajoč uspešnost pri učenju.

Dijaška podpora sme znašati me-
sečno največ 5000 din, za štipendiste
v domovih pa le do razlike med
oskrbovalnino v domovih ter študi-
n-
dijo in otroškimi dodatkom in dru-
gimi dohodki.

8. člen

Osebe, ki imajo nepremičnine,
lahko prejmejo stalno ali začasno
podporo proti svoječasnemu vrnitvi s
tozadavnim zemljiškoknjižnim za-
varovanjem.

O dodelitvi podpor, ki so vezane
na zemljiškoknjižno zavarovanje,
se sklenejo ustrezajoče pogodbe, ki
jih za občino sklene in podpiše pred-
sednik občinskega ljudskega odbora.

9. člen

O prošnjah za socialno podporo
odloča po prostem predudarku in na
predlog komisije za socialno pomoč
Svet za socialno varstvo.

Odločba o socialni podpori, se
mora glasiti na podpiranca, v ute-
meljenih primerih pa se lahko do-
loči izplačevanje podpore osebi, ki
se za to odredi. Socialne podpore se
dodelijo v gotovini, izjemoma pa
tudi v blagu.

10. členu

Zoper odločbo o dodelitvi stalne,
časne, enkratne in dijaške pod-
pore je dopustna pritožba na Občin-
ski ljudski odbor.

11. člen

Stalne,časne in dijaške pod-
pore se ukinejo ali pa se njih vi-
šina spremeni, če so za to ugotov-
ljeni utemeljeni razlogi, ali če so
odpadli pogoji upravičenosti, kar so
podpiranci dolžni sporočiti takoj.

O ukinitvi ali spremembi višine
podpore sklepa in izda odločbo na
predlog komisije za socialno pomoč
Svet za socialno varstvo.

Zoper odločbo o ukinitvi ali spre-
membi višine stalne,časne in di-
jaške podpore je dopustna pritožba
na Občinski ljudski odbor.

12. člen

Najmanj enkrat letno se mora
opraviti pregled vseh podpirancev.
Pregled opravi komisija, ki jo ime-
nuje občinski ljudski odbor.

Poročilo o ugotovitvah in za-
ključkih pregleda predloži komisija
Svetu za socialno varstvo.

13. člen

Ta odlok velja od dneva objave
v »Glasniku«, uradnem glasilu OLO
Ljubljana.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora:
Janez Zigmund l. r.

127

OBČINA MEDVODE

Na podlagi 2. odst. 15. člena Za-
kona o občinskih ljudskih odborih
(Ur. list LRS št. 19-88/52), 1. in 2. čle-
na zakona o spremembah in dopol-
nitvah temeljnega zakona o občin-
ski dokladi in o posebnem krajev-
nem samoprispevku (Ur. list FLRJ
št. 19-241/57), 1. in 2. točke XXII. pog-
lavja zveznega družbenega plana
za l. 1957 (Ur. l. FLRJ št. 54-693/56),
XVIII. poglavja družbenega plana
ljudske republike Slovenije (Ur. list
LRS št. 3/57) in 24. člena statuta ob-
čine Medvode je Občinski ljudski
odbor Medvode na svoji 18. seji
t. junija 1957 sprejel

ODLOK

o uvedbi občinske doklade na do-
hodke od kmetijstva, samostojnih
poklicev in premoženj za leto 1957

1. člen

Na območju občine Medvode se
pobira za leto 1957 občinska do-
klada na dohodke od kmetijstva,
samostojnih poklicev, in premoženj.

2. člen

Občinska doklada po tem odloku
je dohodek občine za kritje komu-
nalnih, gospodarskih, zdravstvenih,
socialnih, kulturnih, prosvetnih in
drugih potreb, predvidenih za leto
1957.

3. člen

Osnovo za občinsko doklado od kmetijstva tvori za leto 1957 ugotovljeni katastrski dohodek od kmetijstva. Doklada pa se odmeri za posamezne katastrske občine po sledečih stopnjah:

Katastrska občina Zlebe	7%
Katastrska obč. Golo brdo in Studenčice	10%
Katastrska občina Topol	12%
Vse ostale katastrske občine	15%

4. člen

Zavezancem dohodnine samostojnih poklicev in premoženj, izvzemši zavezancem za davek od dohodkov iz dopolnilnega delovnega razmerja in od honorarnega dela, se odmeri občinska doklada od davčne osnove, ki je podlaga za odmero dohodnine od samostojnih poklicev in premoženj, po sledečih stopnjah:

1. Brivcem in frizerjem, čevljar-

jem, izdelovalcem perila, krojačem, krpalcem vreč, pericam, likaricam, popravljalcem glasbil, preprog, nogavic in drugih tkanin, snažilkam, šiviljam, žagarjem drv in osebam, ki se ukvarjajo s prepisovanjem in razmnoževanjem, če se pretežno bavijo z uslužnostnimi pravili zasebnim potrošnikom po stopnji — 2%;

2. Vsem ostalim zavarovancem samostojnih poklicev in zavezancem premoženj po stopnji — 10%.

Dohodnina skupaj z občinsko doklado ne sme znašati več kot 80% davčne osnove.

Občinska doklada se po tem členu ne odmeri zavezancem, katerih celokupni letni čisti dohodek ne presega 150.000 dinarjev.

5. člen

Občinska doklada se odmerja in plačuje v gotovini istočasno in na isti način kakor ustrezajoča dohodnina.

6. člen

Uredba o dohodnini (Uradni list FLRJ št. 18/56) z vsemi spremembami in dopolnitvami, odlok o davčnih stopnjah dohodnine za leto 1957 (Ur. list FLRJ št. 1/57 in 15/57) ter uredba o prisilni izterjavi davkov in drugih proračunskih dohodkov se uporabljajo tudi za odmero in pobiranje občinske doklade.

7. člen

Davčne olajšave, ki so določene pri dohodnini veljajo tudi za občinsko doklado.

8. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v »Glasniku«, uradnem glasilu OLO Ljubljana.

Medvode, dne 4. junija 1957.

Predsednik

Občinskega ljudskega odbora
Franc Mravlje l. r.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Poročilo Sveta za stanovanjske zadeve za leto 1956

(Nadaljevanje)

Svet za stanovanjske zadeve je v letu 1956 vodil politiko in dajal smernice na podlagi sklepa, sprejete na 58. skupni seji Mestnega ljudskega odbora dne 18. III. 1955, ki je določal, da morajo skrbeti za gradnjo stanovanj svojih delavcev in uslužbencev vse ustanove, ne glede na to, ali so gospodarske ali proračunske, nadalje, da so občinski ljudski odbori dolžni zagotoviti denarna sredstva za zgraditev določenega števila stanovanj za potrebe namene tistih ljudi, ki niso nikjer v delovnem razmerju, kot na primer invalidi in upokojenci.

Te smernice in načela so pravilno razumeli zlasti delovni kolektivi gospodarskih organizacij, ki so vlagali vse napore in velika lastna sredstva v stanovanjsko izgradnjo.

Da se podpre in stimulira ta zavest delovnih kolektivov in mobilizacija sredstev gospodarskih organizacij pa je potrebno te napore in zavest še podpreti. Ta stimulacija je bila v letošnjem letu v glavnem v tem, da se je priznavala podjetjem izključna razpolagalna pravica za novozgrajena stanovanja in enkratna razpolagalna pravica za vsa stanovanja, ki jih je sprostil investitor.

Na sklep in te smernice Mestnega ljudskega odbora so v preteklem letu nekateri občinski organi pozabili in investitorjem osporavali stanovanjsko pravico nad novozgrajenimi in sproščenimi stanovanji. Tako mišljenje prav gotovo ni učinkovalo pozitivno na mobilizacijo namenskih sredstev in na sam razvoj stanovanjske graditve.

Zato je Mestni svet razpravljal o teh načelih na svoji 8. seji dne 18. januarja 1957 in ponovno potrdil sklep Mestnega ljudskega odbora in s tem pravilnost stališča Sveta za stanovanjske zadeve.

Dejstvo je, da nas nepravilno stališče, katerega so zastopali pojedini ljudski odbori, ki osporava razpolagalno pravico investitorjem, nujno vodi nazaj v sistem administrativne distribucije stanovanj. S tem pa se odpravlja današnji sistem mobilizacije lastnih sredstev, sistem kreditiranja stanovanjske graditve, namenska sredstva pa bi delovala

izključno kot sredstva za finansiranje stanovanjske graditve, ki se ne vračajo in ne pospešujejo reševanja stanovanjskega problema.

Posobno vprašanje pa je pravilnost razdeljevanja stanovanj v samem delovnem kolektivu. V tem pogledu ima Svet za stanovanjske zadeve veliko kritičnih pripomb. Vendar se te napake dajo odpraviti brez škodljivih posledic za celotni sistem. Tu gre le za politično akcijo, ki jo je treba dnevno izvajati, da se v sindikalnih organizacijah in delavskih svetih dvigne zavest in čut odgovornosti za pravilno razdeljevanje stanovanj.

Zdi se nam, da imajo organi za razdeljevanje stanovanj prav na tem področju več dela in hvaležnejšo nalogo, kot pa je to suha administrativna distribucija.

Kreditni skladi za zidanje stanovanjskih hiš

Zakon o stanovanjskem prispevku (Ur. list FLRJ št. 57/55) je pomembno prispeval k ureditvi načrtnega in perspektivnega zbiranja sredstev za stanovanjsko graditev. Koncentracija namenskih sredstev, ki se zbirajo v posameznih kreditnih skladih, daje možnost ustvarjanja določenih principov, ki naj utirjajo osnovna načela stanovanjske graditve.

Svet za stanovanjske zadeve je skušal na področju okraja utrditi zlasti tale načela pri kreditiranju stanovanjske graditve:

1. gradnja stanovanj mora imeti vsako leto tendenco naraščanja;

2. stimulirati se mora ekonomičnejša gradnja;

3. sistem kreditiranja mora upoštevati pri stroških stanovanjske izgradnje tudi vse stroške za komunalne naprave, ki so funkcionalno povezane s stanovanjskimi objekti;

4. z družbenimi sredstvi naj se gradijo le taka stanovanja, ki so v skladu z določenimi gradbenimi normativi;

5. količinska osnova gradnje stanovanj mora biti določena vnaprej za določeno obdobje.

Da bi ta osnovna načela utrdili in sprejeli: vsi občinski ljudski

odbori, je Svet za stanovanjske zadeve že v začetku leta 1956 pripravil osnutek pravil kreditnega sklada, ki naj bi služil kot instrument za uresničevanje naštetih načel. Ta pravila so brez bistvenih sprememb sprejeli upravni odbori kreditnih skladov.

Te principe, ki so bili zajeti in prikazani v predlogu pravilnika, je prevzela tudi Stalna konferenca mest in ga priporočila vsem ljudskim odborom v državi. Sprejetjem in utrditvijo enotnih načel se je poenostavil in izenačil sistem kreditiranja stanovanjske graditve v vseh večjih mestih Jugoslavije.

V teku leta 1956 pa se je pokazala potreba, da se nekatera določila, ki so bila utrjena v sprejetih pravilih, spremene in postavijo na drugo osnovo. Tako se je na primer pokazala potreba, da se ne omejuje pri stanovanjskih zadržkih, ki grade v vrstnem sistemu, višina kredita z absolutnim zneskom in da je odplačilni rok 30 let za to vrsto zadržkih prekratek. Zaradi nesorazmerja med visokimi gradbenimi stroški in plačilno zmogljivostjo zadruženikov in zaradi tega, ker še do danes ni rešeno vprašanje družbene pomoči, je Svet za stanovanjske zadeve smatral, da se tudi tem zadržkom podaljša odplačilna doba za najeto posojilo do 50 let, višina kredita pa je omejena na 75% gradbene vrednosti objekta, ki ga grade. Pravila pa predvidevajo, da se odplačilna doba za to vrsto gradenj lahko skrajša, v kolikor bo zadružni gradnji s predpisi dodeljena družbena pomoč, odnosno se bodo s splošnimi predpisi povečale namernine.

Svet za stanovanjske zadeve je sodeloval pri ustanavljanju kreditnih skladov in so posamezni člani sveta razlagali in pojasnjevali na raznih konferencah osnovne principe kreditiranja in načina vodenja pravilne kreditne politike.

V letu 1956 so bili ustanovljeni v vseh občinah ljubljanskega okraja kreditni skladi, ki so samostojno zbirali in razporejali namenska sredstva. V tem letu je bilo zbranih na področju okrajnega ljudske-

ga odbora Ljubljana 1.586.354.727 dinarjev kreditnih sredstev.

Naslednji podatki iz 14 okoliških občin nam kažejo gibanje kreditnih sredstev. Zaradi posebnosti in večje problematike samega mesta bomo ta problem obravnavali posebej. V teh zunanjih občinah je bilo planiranih 311.920.000 dinarjev, ustvarjenih 320.355.034 dinarjev ali 103% od planirane vsote. Od ustvarjenih sredstev znižanih za 5% obvezno rezervo, ki znaša skupaj 15.000.000 dinarjev, je bilo odobrenih 262.807.435 dinarjev ali 86% posojil. Krediti so se odobraval:

a) gospodarskim organizacijam, političnoteritorialnim entotam ter z avodom 127.732.435 din ali 48% od celokupnih odobrenih sredstev;

b) delavcem in uslužbencem za gradnjo enodružinskih hišic dinarjev 129.407.000 ali 49% od celokupnih odobrenih sredstev;

c) hišnim svetom za večja pravila stanovanjskih hiš 5.668.000 dinarjev ali 3% od celokupnih odobrenih sredstev.

Od odobrenih kreditov v višini 262.807.435 dinarjev je porabljenih 166.298.544 dinarjev ali 64%, odnosno od celokupno zbranih sredstev znižanih za obvezno rezervo pa 55%.

Vzrokov, da je bilo koriščenje odobrenih sredstev iz kreditnih skladov okoliških občin tako slabo, je več. Formiranje skladov po odloku se je utrdilo šele v drugi polovici leta 1956. V večini teh občin se v preteklih letih stanovanjska graditev ni forsirala in je šele zakon o stanovanjskem prispevku dal materialno bazo za njen razvoj. Zaradi tega so se pripravljala dela za večje stanovanjske objekte dokončala šele v drugi polovici leta in je tako ostal precejšen del odobrenih sredstev neizkoriščen. Za leto 1957 pa se občinski ljudski odbori kakor tudi gospodarske organizacije bolj sistematično pripravljajo na pričetek gradbene sezone, v kateri bodo dovršili že pričete gradnje in pristopili h gradnji novih objektov.

Poseben problem v okoliških, zlasti podeželskih občinah pa je, da se gradijo v pretežni meri individualne enodružinske hiše.

Svet za stanovanjske zadeve opozarja občinske ljudske odbore na veliko rast stanovanjske graditve prav v razprtem sistemu in na nevarnost, ki jo lahko tak sistem gradnje prizadene kmetijskim obdelovalnim površinam in na probleme, ki nastajajo zaradi komunalne ureditve pri takih hišah. Da se ne bodo nakazani problemi pojavljali še v večjem obsegu, morajo občinski ljudski odbori v še potrjenih zakonodajnih okoliših pospeševati tako gradnjo, ki bo omogočala, da bodo taka nova naselja z najmanjšimi stroški tudi komunalno urejena.

Kreditna politika v Ljubljani

Od 29. februarja 1956 je vodil kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš na območju Ljubljane en upravni odbor. Po 48. členu Uredbe za izvrševanje zakona o stanovanjskem prispevku (Uradni list FLRJ št. 6/56) pa se je kreditni sklad razdelil na občine. Tako so se na področju, kjer je deloval do tedaj en sklad, ustanovili v vseh občinah kreditni skladi za zidanje stanovanjskih hiš s svojimi upravnimi odbori.

Razlog za razdelitev kreditnega sklada na posamezne občinske ljudske odbore je bil predvsem v tem, da se reševanje stanovanjskega problema približa najnižjim političnoteritorialnim organom in da se da

tem organom materialna osnova za reševanje stanovanjskega problema. Tako upravni odbori samostojno razdeljujejo sredstva, zbrana v kreditnem skladu posameznih proslilcem, svoje delo pa neposredno koordinirajo z občinskim ljudskim odborom.

Na priporočilo Mestnega sveta se je formiral poseben koordinacijski odbor kreditnih skladov s področja Ljubljane, v katerem so zastopani vsi predsedniki upravnih odborov skladov. Koordinacijski odbor ima nalogo, da povezuje delo in daje smernice za enotno politiko kreditiranja stanovanjske graditve, skratka, da rešuje probleme, ki so skupni vsem kreditnim skladom. Predvsem pa je njegova naloga, da se stanovanjska gradnja rešuje v skladu z interesi posameznih občin in z razpoložljivimi sredstvi gospodarstva, da se stanovanjska graditev razvija v kar najhitrejšem tempu. Prav tako daje upravnim odborom smernice za vodenje enotne kreditne politike nasproti posameznim kategorijam investitorjev.

Koordinacijski odbor je postavil načelo, da se odobravajo posojila proslilec iz sredstev kreditnega sklada tiste občine, v kateri je sedež investitorja (ali zaposlitev), ne glede na to, ali se gradi v domači občini ali v drugi ljubljanski občini. Čeprav je koordinacijski odbor skušal dati jasne smernice za vodenje enotne stanovanjske politike na področju mesta Ljubljane, so upravni odbori nekaterih skladov smatrali, da niso dolžni kreditirati stanovanjske graditve izven področja svoje občine. Posledica tega je bila, da so se zadrževala znatna sredstva za bodoče gradnje, za katere ni bila pripravljena niti osnovna investicijska dokumentacija, na drugi strani pa zbranim namenskimi sredstvom ni bilo mogoče delovati kot kreditna sredstva na že pričeti gradbiščih.

Ce zasledujemo razmah stanovanjske graditve v Ljubljani v zadnjih letih, vidimo, da se ista neprestano razvija in širi. V letih 1954 do 1956 se je stanovanjska graditev razvijala takole:

leta 1954 202 vseljivi stanovanji,
 leta 1955 736 vseljivih stanovanj,
 leta 1956 932 vseljivih stanovanj.
 Temu povečanju graditve so vsekakor pripomogli zvezni predpisi, ki so za daljšo dobo utrdili sistem kreditiranja.

Upravni odbori, ki so upoštevali načela, utrjena z zveznimi predpisi in v pravih kreditnega sklada, so odigrali pomembno vlogo pri zbiranju vseh možnih sredstev, ki so jih podjetja vlagala kot namenska sredstva v stanovanjske sklade. Nekatera podjetja so iz svojih minimalnih skladov za samostojno razpolaganje, in ti v letu 1955 in 1956 niso bili pri nobeni gospodarski organizaciji močni, odvedla v namenske sklade tolikšen del sredstev, da so prišla večkrat v položaj, da niso mogla kriti vseh lastnih obveznosti, ki so jih dolžna kriti iz tega sklada po 39. členu Uredbe o plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij. Niso bili redki primeri, da so se nekatere gospodarske organizacije odrekle delitvi dobička in so ta sredstva raje vlagala v stanovanjsko graditev. Se večjo željo in vneto za zbiranje sredstev za stanovanjsko graditev pa je podjetjem zbuhal velik obseg stanovanjske gradnje v Ljubljani in možnost, da si pridobijo stanovanjski prostor z nakupom, ki od njih ni terjal znanih težav, ki jih povzročajo iskanje lokacije, pripravljala dela in gradnja sama.

Pri razdeljevanju kreditnih sredstev se je predvsem upoštevalo načelo, da dobijo sredstva le oni koristniki, ki pristanejo na pogoje racionalne gradnje.

Ona podjetja, ki so po naravi svojega posla imela zaposlenih le majhno število delavcev, a so ustvarjala sorazmerno velike lastne fonde, so bila dolžna vplačevati večji odstotek lastnega doprinosa, odnosno se jim je kredit odklonil, ker so lahko z lastnimi sredstvi krili potrebe po stanovanjih. Pri podjetjih, ki pa so imela slabše pogoje za ustvarjanje lastnih skladov, pa so se dajali ugodnejši kreditni pogoji. Ni pa še rešeno vprašanje za gradnjo stanovanj delavcev in uslužbencev, ki so zaposleni pri ustanovah ter se je Svet za stanovanjske zadeve že v začetku leta 1956 postavil na stališče, da naj tudi ustanove rešujejo stanovanjski problem svojih delavcev in uslužbencev na enak način, kot je to urejeno pri podjetjih. Temu pozivu so se odzvali okrajni ljudski odbor, posamezni

občinski ljudski odbori, Izvršni svet, Univerza itd.

Kako pozitivno vpliva današnji sistem kreditiranja stanovanjske graditve na sam razvoj gradnje, nam dokazuje že porast števila stanovanj v zadnjih dveh letih in dejstvo, da se je že v letu 1956 vrnilo v obliki anuitet v kreditne sklade ljubljanskih občin 92 milijonov dinarjev, ki so služila za ponovno povečanje stanovanjske gradnje.

Rezultat vseh problemov in načel, ki so bili prikazani v tem poglavju, se nam kaže tudi pri pregledu angažiranja in trošenja kreditnih skladov v Ljubljani. Za leto 1956 je bilo planiranih 1362 milijonov dinarjev kreditnih sredstev, ustvarjenih pa je bilo 1392 milijonov. Od te vsote je bilo odvdenih v republiški kreditni sklad 10%, da je ostalo kreditnim skladom na razpolago do konca leta 1926 milijonov sredstev. Iz teh sredstev so bila dana do konca leta 1956 posojila, kot jih prikazuje sledeča razpredelnica:

Vrsta posojiljemalcev	Odobreno posojil	%	v 000 din		Neizkoriščeno	
			do 31. XII. 1956	%		%
Gospodar. org., polit. ter. enot., zavodi	664.259	63,1	613.598	92,4	50.661	7,6
Stanovanj. zadruga	157.739	15	142.393	90,3	15.346	9,7
Hišni sveti	92.577	8,8	79.211	85,6	13.366	14,4
Delavci in uslužbeni	137.981	13,1	112.462	81,5	25.519	18,5
Skupaj	1.052.556	100	947.664	90	104.892	10

Iz razpredelnice je razvidno, da je bilo odobreno od celokupno zbranih sredstev, zmanjšanih za obvezno rezervo 87,04% posojil in da je bilo 78,38% teh sredstev tudi izkoriščenih. Če pa vzamemo, da znaša znesek odobrenih posojil 100%, je bilo izkoriščenih 90% od odobrenih posojil.

Tako visoko izkoriščeni odstotek porabljenih sredstev v efektivno zgrajena stanovanja je bil dosežen zato, ker so upravni odbori kreditnih skladov dosledno uporabljali določila pravil kreditnega sklada v tem smislu, da je dobil posojilo le tisti koristnik, ki je predložil takšno

dokumentacijo za pričetek gradnje, pri kateri so bili odstranjeni vsi zadržki za pričetek graditve. V takem primeru se je koristniku odobrilo posojilo na podlagi plana gradnje in v okviru razpoložljivih sredstev v skladu tako, da ga je koristil v višini naprej planiranih tranš. Cim ni posojila pravočasno izkoristil, se je isto znižalo, v nasprotnem primeru, ako je imel možnost plan gradnje prekoračiti, pa so se tranše koriščenja povišale, če so obstajala v skladu razpoložljiva sredstva.

Poslovanje teh skladov in vodenje kreditne politike na področju okraja nam kažejo sledeče rezultate:

	v 000 din
Zbrana namenska sredstva v kreditnih skladih	1.586.354 din
Obvezna rezerva v kreditnih skladih	71.850 din
Razpoložljiva sredstva skladov	1.514.504 din
Odobreno	1.315.364 din
ali 88% od razpoložljivih sredstev. Od tega gosp. organizacijam, polit. ter. enotam, zavodom	791.991 din ali 60%
stanovanjskim zadrugam	157.739 din ali 12%
delavcem in uslužbencem	267.388 din ali 20%
hišnim svetom	98.246 din ali 8%
Skupaj	1.315.364 din ali 100%

Od odobrenega zneska pa je bilo izkoriščeno 1.113.963 din ali 84%, v odnosu na zbrana sredstva, zmanjšana za obvezno rezervo, pa je bilo izkoriščeno 74%.

Da se odpravijo določene nepravilnosti v poslovanju poedinih kreditnih skladov in da se v letu 1957 utrdijo enotni principi kreditiranja stanovanjske gradnje, smatra Svet za stanovanjske zadeve za potrebno, da se vsa razpoložljiva kreditna sredstva razdeljujejo na podlagi sprejetega načrta stanovanjske graditve za leto 1957. Za področje Ljubljane bodo morali upravni odbori kreditnih skladov predvsem upoštevati gradbeni plan, ki ga je sprejel Mestni svet, ostali upravni odbori kreditnih skladov pa bodo morali upoštevati gradbene programe svojih občin. Načrt razdelitve sredstev bo moral predvsem upoštevati obveznosti kreditnih skladov

jo sveti posameznih občin izvajati sklep in smernice, ki jih daje Mestni svet. Na ta način bodo odstranjene hibe, ki so se pojavljale v letu 1956 in bodo zbrana sredstva racionalno in namensko porabljena.

Gradnje

Ce zasledujemo razmah stanovanjske graditve in ljubljanskem okraju v zadnjih letih, vidimo, da se neprestano razvija in širi. Tak porast je potreben in je razumljivo, da moramo vložiti vse sile za pridobivanje novih stanovanjskih površin.

Da bi se stanovanjska graditev razvijala na najširši osnovi in da bi se z razpoložljivimi sredstvi zgradilo kar največ stanovanj, si je Svet za stanovanjske zadeve zadal nalogo, da bo storil vse, da se stanovanjska izgradnja kar najbolj poceni. V težnji po pocenitvi je Svet za stanovanjske zadeve osvojil načelo o dopustnih stanovanjskih površinah. Znano je, da je eden od faktorjev pocenitve tudi velikost stanovanja. Res niso vse površine enako drage, temveč so površine bolj opremljenih prostorov, kot so kuhinje in kopalnice, dražje od površin manj opremljenih prostorov, vendar predstavlja povprečni kvadratni meter etaže danes še vedno vrednost od 20.000—30.000 din. V stanovanjih, ki smo jih vajeni, imamo mnogo neizkoriščenih površin, to so na primer dolgi hodniki in predsobe, ki zavzemajo večkrat do ene petine površine stanovanja, to so velike spalnice, kamor hodimo samo spat, to so neuporabne površine kuhinj, kjer mora gospodinja pri svojem delu opraviti na tisoče korakov, namesto, da bi imela vso delovno površino dosegljivo iz enega mesta. Racionalno dobro zasnovan flooris je bil vedno rezultat stremjenja po zmanjšanju teh nepotrebnih stanovanjskih površin. Prihranki na kvadraturi omogočajo nabavo vgrajene stanovanjske opreme in nudijo tako prebivalcem dosti višji stanovanjski standard.

Ko se je pripravljala predlog načel o dopustnih stanovanjskih površinah, se je upoštevala naša ekonomska zmogljivost in dejstvo, da primanjkuje v Ljubljani okrog 15.000 gospodinjstev. Predlog normativov je sestavljen tako, da omejuje maksimalno površino stanovanja v celoti, pri tem pa navaja projektantu za orientacijo ustrezne izmere vseh prostorov ter tako določa odnos pravih prebivalnih površin stranskih prostorov, kar je pri dobrem projektu najvažnejše. Za stanovanja, ki jih gradimo, to je za 3, 4 in 5 ležiščna stanovanja dopušča normativ ca. 61, 70 in 79 m² čiste površine, to je brez zidov in stopnišča.

Primerjava z drugimi deželami nam pokaže, da imajo Švedi za isto stanovanje površine 45, 65 in 75 m², Belgijci 57, 65 in 72 m², Avstrijci 44, 57 in 68 m², Nemci pa celo 42, 48 in 55 m².

Iz te primerjave sledi, da nekateri nepoučeni ljudje povsem neupravičeno kritizirajo češ, da bodo stanovanja premajhna in za prebivanje neuporabna. Toda to so samo poedinci, ki še vedno mislijo, da imajo nekaj privilegiranih položaj, medtem ko je večina delovnih kolektivov spoznala, da živi še vedno na tisoče državljanov v utesjenih in nehygienskih stanovanjih, da se stiskajo številne družine le v eni sobi, ki ne zadostuje niti za eno osebo. Ti kolektivi želijo danes sami graditi čim skromnejše, da bodo zadovoljili čim več proslilec za stanovanja. Le posamezni, birokratsko

misleči ljudje smatrajo, da zahteva značaj njihove ustanove ali podjetja poleg velikih površin stanovanja še razkošno opremo stavbe v notranjosti in zunanosti.

Prav je, da težimo tudi k sodobni in čim boljši opremitvi stanovanja, vendar mora biti tudi to premišljeno in si jo bomo prav na račun štednje lahko privoščili. Stanovanja, ki bodo po svojih površinah skromna, bomo v vsakem primeru skušali opremiti predvsem s predmeti, ki olajšujejo delo gospodinje, kot so to vzdane omare v kuhinji, za garderobe, toplovodne napeljave, oprema kopalnic in podobno.

Problemi kontinuiranja in smotrne stanovanjske graditve zahtevajo poglobljeno odgovornost vseh, ki so s temi problemi kakor koli povezani. Današnja praksa nas uči in opozarja, da mnogi še niso spoznali potrebe po tej odgovornosti, temveč to odgovornost prevaljujejo na neposredne organe in rešujejo posle, ki so v zvezi s stanovanjsko graditvijo v veliki meri z oživiljanjem splošne široke polemike in načelne diskusije brez rezultatov, ki bi jih bilo možno uporabiti za ostvarjanje realnih gospodarskih gradbenih planov.

Da bi čim prej pravilno spoznali naloge in obseg, ki ga mora stanovanjska gradnja zavzemati s stalnim količinskim in kakovostnim po-

rastom, se je treba ponovno spomniti na smernice in zaključke Mestnega ljudskega odbora, sprejete na 58. skupni seji dne 18. marca 1955. Na tej seji je bila podana prelomnica do tedaj neorganizirane stanovanjske graditve in so bila sprejeta načela, ki naj bi usmerjala stanovanjsko graditev za daljšo dobo. Mestni ljudski odbor je tedaj ugotovil, da je središče mesta urbanistično nepripravljeno za širšo stanovanjsko graditev. Zaradi tega je bil sprejet sklep, da se v bližini Centra urbanistično pripravita dve večji področji s tem namenom, da bi urbanistični organi pridobili na času za rešitev zazidave v središču mesta. Ti dve področji sta tako imenovano Savsko naselje med Smartinsko in Linhartovo cesto in drugo med Celovško in Vodnikovo cesto v Šiški.

Od sprejetih zaključkov pri Mestnem ljudskem odboru pa do danes, to je po dveh letih, lahko ugotovimo sledeče rezultate: kompleks med Smartinsko in Linhartovo cesto je skoraj v celoti pozidan in deloma naseljen, deloma pa se gradnja nadaljuje na objektih, ki so se pričeli graditi v letu 1956. Urbanistični program pa še do danes ni dobil dokončne oblike, temveč so se izdajale samo parcialne odločbe za posamezne bloke. Da ne bi zavirali tempa izgradnje po smernicah ljudskega odbora, so bili neposredni

organi prisiljeni pričeti z gradnjo, predno so bile izdane dokončne rešitve.

Urbanisti in tudi družbeni organi za urbanistična vprašanja so se za rešitev teh problemov mnogokrat sestajali, veliko diskutirali, predlagali, da se obdelajo zazidave v novih in novih variantah, do dokončne rešitve pa ni prišlo.

Svet za stanovanjske zadeve je prevzel težko nalogo, da bo stanovanjsko graditev uspešno razvijal količinsko, organizacijsko in kvalitativno. Da bi svet dano nalogo uspešno lahko rešil, je moral iti preko načelnih diskusij o nerešenih urbanističnih vprašanjih in je bil prisiljen izsiliti parcialne zazidalne odločbe. Na ta način je bil količinski obseg gradnje dosežen, organizacijska vprašanja same gradnje in njena kvaliteta pa so znatno trpela.

Zakon o stanovanjskem prispevku je v zveznem merilu ustvaril pogoje za pripravljanje perspektivnih planov za stanovanjsko graditev, je pa našel nepripravljene urbanistične organe. Ker je stanovanjsko vprašanje družben problem in ne obstoja nobeno opravičilo, da bi vsled nepripravljenih urbanističnih zasnov in načrtov smela stanovanjska izgradnja stagnirati ali celo nazadovati. Če so urbanistične rešitve podane, se odpira perspektiva gradnje sama po sebi. Vzrok, da ni or-

ganizacija stanovanjske izgradnje skupaj s komunalnimi napravami kvalitetneje napredovala, je gotovo megleno in neodločno reševanje urbanističnih zasnov. Če bi imeli na primer v letu 1954 pripravljene in odobrene v vsemi potrebnimi dokumenti urbanistične rešitve vsaj za 3 leta naprej, bi v dveh letih lahko organizacijo stanovanjske izgradnje učvrstili in dosegli pri njej boljšo kvaliteto ter bi neposredni organi imeli dovolj možnosti in časa, da bi pripravili vse formalnosti od pridobitve zemljišč, izdelave načrtov za potrebno komunalno ureditev področja, pa do dobrih gradbenih načrtov za stanovanjski objekt.

(Nadaljevanje sledi)

Vsebina

- 124 Popravek k odloku o uvedbi občinske doklade od dohodkov od kmetijstva samostojnih poklicev in od premoženja občine Grosuplje.
  - 125 Odlok o pobiranju turistične takse občine Loška dolina.
  - 126 Odlok o podeljevanju socialnih pomoči občine Loška dolina.
  - 127 Odlok o uvedbi občinske doklade od dohodke od kmetijstva, samostojnih poklicev in premoženja za leto 1957 občine Medvode.
- Poročilo Sveta za stanovanjske zadeve OLO o delu v letu 1956.
Zaključni računi za leto 1956 gospodarskih organizacij: Gostinsko podjetje »Slavija«, Ljubljana, Gosposvetska št. 6.
»Zidar«, Ljubljana, Kotnikova št. 16.

Izveček iz poročila o poslovanju gostinskega podjetja »SLAVIJA«, Ljubljana, Gosposvetska 6, v letu 1956

Promet je znašal 59,755.054 din. Zaposleno je bilo povprečno 53 delavcev in uslužbencev. Knjigovodstvo je bilo ažurno in v redu, vse obveznosti so bile pravočasno poravnane

AKTIVA		BILANCA na dan 31. decembra 1956		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 100 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	3.052	1.	Sklad osnovnih sredstev	3.052
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	3.641	3.	Razni skladi	4.087
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	5.919	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	317	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	1.875
6.	Druga aktiva	—	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	3.730
7.	Razporejeni dobiček	—	8.	Druga pasiva	185
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
	Skupaj:	12.929	9.	Dobiček	—
			10.	Kritje izgube	—
				Skupaj:	12.929

Vodja računovodstva: Janko Vospernik
Predsednik upravnega odbora: Franc Martinek
Direktor podjetja: Marija Vertačnik

Izveček iz poročila o poslovanju obrtnega podjetja »ZIDAR«, Ljubljana, Kotnikova 16, v letu 1956

Podjetje je uslužnostnega značaja, bavi se s popravilom zgradb, v sestavu ima: zidarstvo, kleparstvo, krovstvo in vodovodno inštalacijske obrti. Zaposluje povprečno 57 delavcev in uslužbencev. Družbene dajatve so bile vedno pravočasno vplačane.

AKTIVA		BILANCA na dan 31. decembra 1956		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	2.736	1.	Sklad osnovnih sredstev	2.736
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	742
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	703	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	441	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	1.824	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	5.550
6.	Druga aktiva	4.246	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	510
7.	Razporejeni dobiček	5.291	8.	Druga pasiva	412
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
	Skupaj:	15.241	9.	Dobiček	5.291
			10.	Kritje izgube	—
				Skupaj:	15.241

Vodja računovodstva: Sotlar Avgust
Predsednik upravnega odbora: Kos Ivo
Direktor podjetja: Beltram Viktor